

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 23 maja 2016 r.

**Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Krzysztof Olkowicz**

IX.517.225.2016.MK

**Pan
płk Jerzy Kopeć
Zastępca Dyrektora Generalnego
Służby Więziennej
ul. Rakowiecka 37a
02-521 WARSZAWA**

W ostatnim czasie do Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęło kilka skarg od osadzonych z Zakładu Karnego w W., których autorzy żalili się na wprowadzenie w tej jednostce zakazu otrzymywania w paczkach owoców i warzyw oraz kwestionowali przyjęty sposób postępowania w przypadku, gdy w chwili realizacji paczki niektóre zamówione artykuły nie są dostępne. Osadzeni wskazywali, że na wypadek zaistnienia takiej sytuacji wprowadzono w jednostce obowiązek złożenia, łącznie z drukiem zamówienia, także oświadczenia skazanego o zgodzie na zastąpienie brakującego artykułu innym, w tej samej cenie, dowolnie wybranym przez realizującą paczkę.

Przeprowadzone postępowanie wyjaśniające potwierdziło obowiązywanie w Zakładzie Karnym w W. przedmiotowych zasad. Z informacji przekazanych przez Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej, do którego Rzecznik zwrócił się o zbadanie sprawy wynika, że paczki w tej jednostce realizowane są z artykułów zakupionych za pośrednictwem kantyny, zaś owoce i warzywa nie zostały dopuszczone do sprzedaży ze względów bezpieczeństwa, aby przeciwdziałać przenikaniu na teren zakładu karnego substancji niedozwolonych. Przyjęcie praktyki składania oświadczeń o zgodzie na zastąpienie brakującego artykułu innym, oceniono natomiast jako działanie w interesie skazanego. Podkreślono, że zgoda skazanego jest dobrowolna i ma służyć zapewnieniu szybszej realizacji paczki, jeżeli jednak skazany nie wyrazi zgody na modyfikację zamówienia, jest ono realizowane zgodnie ze specyfikacją, w terminie dostawy brakującego towaru.

Obowiązujące w Zakładzie Karnym w W. zasady postępowania budzą zasadnicze wątpliwości Rzecznika. Wprowadzając tzw. e-paczkę jako koronny argument za przyjęciem tego rozwiązania wskazywano właśnie względy bezpieczeństwa. Uzasadniano, że wdrożenie procedury realizacji paczki za pośrednictwem kantyny, wyłącznie z artykułów dostarczonych przez kantynę, wyeliminuje możliwość nielegalnego przekazywania skazanym w paczkach artykułów niedozwolonych. Wskazywano, że właśnie dzięki przyjęciu tego rozwiązania będzie można rozszerzyć asortyment artykułów przekazywanych w paczkach. Dlatego w ocenie Rzecznika, utrzymywanie w Zakładzie Karnym w W. przedmiotowych ograniczeń po wprowadzeniu e-paczki, nie znajduje uzasadnienia.

Składając oświadczenie o wyrażeniu zgody na zamianę brakującego produktu na inny, skazany w istocie pozbawia się wpływu na to, co ostatecznie otrzyma w paczce, jeśli zamówione artykuły nie będą dostępne w kantynie w chwili kompletowania zamówienia. Realizujący paczkę nie jest bowiem zobowiązany do uzgodnienia ze skazanym artykułu zamiennego. W opinii Rzecznika złożenie oświadczenia przez skazanego tylko pozornie ma cechy dobrowolności. Osadzony jest świadom tego, że jeśli nie wyrazi zgody, to alternatywą będzie oczekiwanie na realizację paczki do chwili uzupełnienia braku tego artykułu w kantynie, a termin ten nie jest w żaden sposób określony.

Pragnę podkreślić, że administracja zakładu karnego, powierzając realizację kodeksowych obowiązków podmiotowi zewnętrznemu, jest zobowiązana ustalić warunki i zasady działania tego podmiotu w taki sposób, aby pozwoliło to zapewnić właściwą realizację uprawnień skazanych, a następnie nadzorować przestrzeganie tych ustaleń.

Mając powyższe na względzie, zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Dyrektora o zajęcie stanowiska wobec przedstawionego problemu i poinformowanie o podjętych w przedmiotowej sprawie działaniach.

Podpis na oryginale

Zał. 3 karty